

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 8 fl.

Din cauza ss. Serbători ale Rosaliilor Nrul cel mai de aproape va apărea Joi în 31 Maiu.

Si quis dixerit anathema sit.

Formidabilă formulă, căci prin ea se pronunță sentența bisericei papale în timpurile întunericului. Si ea se pronunță contra tuturor oamenilor, cari cutesau a resona, cutesau a avea și ei idei proprii, și aveau curagiul a și le profesa în fața lumii întunecate de absolutismul dominant în biserică lui Christos, basată pe deviza: „de septendeci de ori căte zepte”.

Formidabilă formă, căci ea domnia pe timpul întunericului, se aplică de despărții bisericii în timpurile întunericului, și lumea tremura la audul ei în timpurile întunericului.

Si quis dixerit causas nationales non pertinere exclusive ad conferentiam cibiniensem: anathema sit.

Formidabilă era formula de escomunicare în timpurile întunericului, și precăt era ea de formidabilă atunci, pre atât deveni ea de ridiculă în timpurile luminilor. Da, lumea a trecut la ordinea dilei și preste fumul de tămâie sănătă și preste aghiasmă, și preste blăstămurile Marelui Vasilie. Ba ce e mai mult păgâna de lume a trecut chiar și preste rugăciunea sfântului Mucenic Trifon.

Evlavioșii nostri preoți preste două dile vor ceti poate rugăciunea de escomunicare a sfântului Trifon din Molitvenc deodată cu cea a sfântului Trifon din diariu din Sibiu „Tribuna.”

Paserile vor satura libere prin codri verdi, printre lemne roditoare, și noi ne vom urmări calea apucată în numele domnului. Blăstêmul săntului Trifon blăstêm va rămânea tocmai în preseara dilei Rusaliilor, și oamenii cu minte vor suride în inimă lor și vor dice: „Lungă e scara.”

Si ca glumă e curioasă escomunicarea tuturor românilor, cari nu aderează la programa din Sibiu primită la 3 Iunie a. c. din nou.

E curioasă escomunicarea, căci ea este producțul timpului întunericului. E curioasă, căci ea presupune dogmă săntă pre deosebită, neresonare de celialaltă, vorbind și mai clar: Lucrul este așa, pentru că este așa; cu mintea sănătoasă să nu te apropii de el, căci mintea n'are loc la asemenea lucruri. E cestiu de credință: sau credi și nu mai ai lipsă de cercetare, sau resonezi și atunci: Blăstemat să fiu cu tot neamul teu, să nai parte de anathema sit.

Dacă escomunicarea în diua de ați e curioasă și că glumă, devine ridiculositate la primul loc al unui diariu serios și cu oare-care reputație, după cum este sorioara noastră „Tribuna”.

Si noi, o mărturisim, nici notiță nam fi luat de această escomunicare, dacă ea nu coincidea cu cea a vestitului Sfânt Mucenic Trifon.

Riindcă însă bisericanii moderni au luat refugiu la lucruri vechi, ne vom îndeletni stând la vorbă și în fața lucrurilor curioase.

Nu pentru prima dată o spunem, că lumea de astăzi nu mai recunoasce infalibilitatea. Aceasta mai ales noi ortodocșii nici chiar în politică nu o admitem.

Resultă deci că noi, admitem rătăcire în ambele tabere. Putem rătăci și noi, pot rătăci și frații noștri de principii politice contrarie.

In ce rătăcim însă? Scopul ne este comun, și programa încă nu ni se deosebesce în esență. Abstragere facem numai dela două puncte: autonomia Transilvaniei și sufragiul universal.

Cu frații dela „Tribuna” vorbind, cade și această abstracție.

Unul ne este deci scopul și una programa. În privința aceasta suntem chiarificați.

Pentru abonamente și inserții a se adresa la Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47

Orepondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.

Epistole nefranțate se refuză. — Articulii nepublicați nu se inapoiază.

INSETIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garmon — și timbru de 80 cr. pentru fiecare publicare.

Vine apoi vorba: Cum să aplicăm programa noastră spre a putea ajunge la scopul comun. Contrarii nostri în principii politice au spus: pentru Transilvania se va susține rezistență pasivă față cu alegerile viitoare, pentru Ungaria activitatea opozițională.

Ce am spus și ce dicem noi? Activitate parlamentară vomă noi, și dacă ve place în cestiunile, cari nu sunt pur naționale fiecare are dreptul să meargă cu una dintre partidele actuale — bunăoară ca sasii; în cele curăță naționale toți români să fie la un loc în partidă națională.

Atâtă e totul, și mai mult nu.

Am spus, și o mai dicem: fiecare om judecă după dispoziția sa sufletească. Un om cu inimă la loc nu bănuiesc pe vecinul seu. Consciință curată presupunând în ambele tabere, putem să stăm de vorbă.

Aceasta o pretinde buna educație, o pretinde și onestitatea caracterului. Fără aceasta sute de ani putem scrie putem striga tot nu vom isprăvi nimică.

Si să nu se piardă din vedere că copilăriile cu escomunicarea vor mai fi având efect. A trecut timpul întunericului și cu el și infalibilitatea și intoleranța. Astăzi lumea nu se mai separă cu munți chinezi, a trecut și era escomunicărilor. În locul lor a pășit spiritul liberei cugetării, al asocierei și al toleranței. Prin contact reciproc oamenii și dau să linșe a se capacita reciproc, a delătură divergența de opinii și astfel a promova cauza comună, pentru care deopotrivă bate inima fiecărui român.

Lumea a mers și mai departe. Mărginită, cum e ea, a statorit unele regule sociale și de bunăvointă. În proiectia ei lumea și-a spus: nu consimt cu cineva în judecata lui politică; aceasta însă nu me impede că în viață socială față cu el să observ regulele buneuvintă. Mai mult: oameni cu principii politice contrare personal pot fi amicii cei mai intimi.

Este cestie de educație și caracter meritul și titlul câștigat prin grăirea de rău a altuia, și noi în limba noastră bisericească pentru asemenea caractere avem termen special.

Este cestie de gust a secera prin grăire de rău aplausele publicului român. După noi aceasta este insultă la adresa publicului.

In fine câștigarea de abonați noi prin grăirea de rău este cestie de Geschäft. Toate acestea pre noi nu ne ating.

Comicul nu perde nimică prin demonstrarea escomunicării și frații dela Pesta vor spune că cum să întimpine titlul de drept, ce li se atribue la provocarea scenelor turbulente din Cluj.

În telegramile de aici cestim că o cumplită grindină a nimicit sămănăturile pe hotarul comunei Teaca și Pintic. Dacă sărăiți să spune că această grindină fu provocată de conferența din Budapesta, noi nici atunci n'am afăra de trebuință a luate pre frații din Pesta în apărare.

Sunt la anul Domnului 1884. Această împrejurare ne face să credem că pe viitor nu vom mai întâmpina escomunicări și anatemisări de ale sfântului Mucenic Trifon, ci vom spune că cu cuvintele biblice, „celui curat toate-i sunt curate.”

Revista politică.

Nu de mult am fost la acest loc, că alegerile dietale stau în organică legătură cu spargearea de capete, așa că una fără celialaltă nu se poate închipui. Urmările au arătat că bine am judecat noi. Preste întreagă țeară să lățești agitația electorală, și cu ea bătăile cu ridicata.

E notoric, că preste tot locul elementele turbulente sunt maghiarii. Scim ce s'a întâmplat la Cluj, și nu va strica să amintim la locul acesta, că în secuime încă s'au incăerat oamenii. Aceasta a dat ansă la întrevînirea gendarmeriei. Înversarea a fost mare. Opt secui fură impușcați și trimisi spre vecinătatea odichină în sinul Patriarchului Avram.

In această învălășeală organele administrative de prin comitate au cerut dela ministeriu interventie militară, altcum nu mai garantează siguranța publică. Miliția regulată nu este de ajuns, și s'a reflectat și la honvedime.

Din mila lui Dumnezeu și voința oamenilor, am ajuns acolo, că cel mai sănătă drept al omului, dreptul de a elegi și a fi ales, în mult lăudata de Ungaria, vestită de liberalismul ei, să poată fi pus în lucru numai sub grija baionetelor. Aceasta va se spune, că trăim în țară liberală pre hărtie, dar retrogradă și despotică prin falsificata de opinione publică, fica dulce a patriotică presse maghiare.

Intre mișcările electorale merită să fie amintite frecările fraților dela Arad. Până când ne vom informa din istoric reproducem după ediția de seara a diariului „Pester Lloyd” din 5 iunie a. c. st. n.

Eată ce cestim în acest diariu: Continuarea conferenței românilor, convocate pe astăzi la ora 9 și cercetată de preste 1000 de alegători români din toate partile comitatului, și ea a decurs în modul următoriu:

Intre entuziasme strigări de „Să trăiască” deschide conferența presidențial Ioan Popovici Desseanu, și dă expresiune regretelor sale pentru cele întâmpinate eri. (Conferența de Mercuri din cauza discordiei făsăzării din partea poliției — Red. Tel. Rom.) declară totodată că va susține ordinea cu toată energia.

Cu privire la scopul, pentru care e convocată conferența, presidențul deschide următoarele: În comitetul esmis din conferența dela 10 Aprilie s'au ivit diferențe, fiindcă o parte a oamenilor voiesc să se alăture la partidă opozițională. A convocat deci conferența și o provoacă a se declara, cu atât mai vîrtoș, cu cât ea fu invinsă și fi primit bani și dela opoziția moderată.

La aceasta ia cuvântul asesorul consistorial Augustin Hamsea. Dsa dice că comitetul numai că mandatarul conferenței poate păși, și fiindcă o parte din el în purtarea sa a trecut preste marginile de competență, propune că lor să li voteze neîncredere ear presidiului încredere. Propunerea se primește cu unanimitate.

Preotul Ciora propune, ca membri comitetului cari contra voinței alegătorilor au pactat cu opoziția moderată, să se depună și să fie eschiși din partidă.

Ridicându-se și această propunere la valoare de conclus, înzadar au încercat matadorii minorității dispartene Dr. Magdu și Mangra să ajungă la vot, căci cei prezenti nu voră absolut să i asculte. După ce s'au ales prin aclamație un comitet nou de 20 de membri presidiul a anunțat următorul conclus: „Români prezentați declară, că ei se alăture la partidă liberală”. Tot odată propune presidiul a se esmită o deputație, care să aducă acest congres la cunoștința domnului comite suprem Tabajdy cu rugarea, ca el să spriginească candidații partidei în cercul Jósászhely și Radna.

Reîntorcându-se deputații, presidiul deschide din nou adunarea și earăși la cuvântul Augustin Hamsea și prin o frumoasă și patriotică cuvântare în limba română (Măi frate! Pentru ce nu în cea maghiară? Red. T. R.) a declarat că români numai dela guvernul actual pot aștepta sprinț și foloase. Propune mai departe între strigăte entuziasme pentru cercul Radna de deputat pe advocațul Beles în Josászhely pe protopresbiterul Gurban, cu program guvernamental — regierungs freundliches Programm — și primește promisiunea serbatorească a celor de față, că ei în celelalte cercuri vor păși unanim pentru candidații partidei guvernamentale. Întâmplându-se și aceasta, presidiul mulțămesce celor prezenți pentru participare și închide adunarea la 2 ore.

Partida contrară are de cuget să se aranjeze după prânz contra demonstrație, însă această planuită demonstrație se poate privi ca nesuccesă, căci partida contrară abia dispune de cățiva oameni, și nu merită să o considere oamenii.

In fruntea întregii poliții disponibile a susținut ordinea căpitanul orașului Urbányi.

Până aici guvernamentalul „Pester Lloyd”, și până aici și noi. Dela noi nu dicem deocamdată nimica, căci navem sciri positive.

Parlamentul Croației s'a deschis eri prin vicepresidentul Hrvát. Banul contele Khuen Héderváry a predat cuvântul de tron vicepresidentului, acesta notariului, care apoi l'a cetit.

Eată teatru messagiului: „Noi Francisc Iosif I etc. Conduși de îngrijirea pentru bună starea iubitorului nostru regat Dalmatia, Croația și Slavonia, ne-am aflat îndemnați a convoca dieta amânătă prin rescriptul nostru din 19 Ianuarie a. c. pre 5 Iunie a. c. în capitala țărei Agram. Convocăm deci pre credincioșii nostri la continuarea activității legale, băsate pe constituție, și plini de încredere, așteptăm, că ve veți pune pe lucru în spiritul moderării unei și al maturității reclamat de o activitate atât de serioasă și patriotică.

Cu această încredere suntem etc. etc.

Deputații erau mai toți prezenti și la amintirea numelui Maiestății Sale, parlamentul a erupt în strigăt de „jivio” nesfărșite. După cetearea mesagiului pentru ședința proceșimă s'a pus la ordinea dilei continuarea desbaterei asupra raportului comisiunii de 11.

Cuvintele din mesajiu cu apostrofarea la moderăriune și maturitate sună la adresa Starceviciilor. Dupa telegramile mai proaspete parlamentul va primi în sinul seu pre Starcevici.

Trei dile se dice că se va putea vorbi la un obiect, și mai mult nu. În trei dile Starcevicii pot da dovezi despre trăinicia lor, și lumea, în ce privesc pre Starcevicii, nu mai trăiesc în iluziuni.

Din lumea mare nu avem să comunicăm nimica mai important. Conferență în cestiunea Egiptului atârnă dela înțelegerea între Anglia și Franția, și despre aceasta se scie, că încă nu se scie nimică.

Europa țîntese la Bismarck și Ardealul spre Cluj. Amândouă două centre. Lui Bismarck au voit să-i spargă ferestrele în diua de Rosalii niște oameni răvoitori, și Clușenii și-au spart capetele cu petrii. Conclusia poate fi că între ferestrele lui Bismarck și capetele Clușenilor există oare care afinitate, și că acele sunt mai solide ca ceste din urmă.

Si non e vero.

Precum se scie, cercul electoral Cristian în comitatul Sibiului a fost reprezentat la dietă în perioadă espirat prin deputatul Iosif Gull, și acesta este candidatul partidei naționale săsești și pentru nouă perioadă; are însă contra-candidat pe senatorul prim al cetății Sibiu Carol Schöchterus, care e bine cunoscut și mult stimat în opinione publică de aicia înalte și pentru ușănelele multe ce le a avut împreună cu alții și anume cu dl consiliariu aulic Bologa pentru a esoperă linia ferată Arad—Turnul-roșu. După cum audim, alegătorii de naționalitatea săsească din acest cerc sunt împărtiți cam egal între ambii candidați, prin urmare aspecte sigure de reușită poate avea acela pre care-l vor sprinji alegătorii români cu voturile lor. Reușind dl Schöchterus, un amic bun al românilor, am avea motive noi de a spera realizarea liniei ferate, de carea scim, că de tare se interesează Sibiu și întreagă populația din cercul electoral Cristian. Noi sperăm dela prudență alegătorilor nostri români, că se vor sci folosi bine de dreptul lor electoral.

Ajutoriul împăratesc.

Declarație.

Preoții din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței în cauza ajutoriului împăratesc.

Preoțimea din protopresbiteratul Bistriței spre a și arăta consumțemantul cu conclusul sinodului archidiocesan, adus în cauza „ajutoriului împăratesc,” care după cum a fost menit prin rescriptul împăratesc din 1861 așa s'a și împărtit — deși cu oarecare ingerință din partea guvernului dela 1875, încocace — prin Arhiepiscopul și Consistoriul nostru între preoții săraci și meritați pre „terenul bisericesc,” și pre care înaltul ministrul reg. ung. de culte și instrucție după emisul seu dela 18 Ianuarie a. c. Nr. 77 voiesc în viitorul a-l distribui însuși preoții prin organele sale, apoi spre a fi solidară în aceasta afacere, s'a întrunit în diua de astăzi în conferență și fiind că prin citatul emis ministeriale:

a) nu se dă Arhiepiscopului și Consistoriului nostru încrederea și respectul, ce li se cuvine după starea autonomă a bisericei noastre, degradându-se

spre „umilirea bisericei” la un simplu birou informativ și statistic;

b) se jignește însăși autonomia bisericei noastre decretată de Maiestatea Sa prin Art. IX din 1868;

c) se dejosește preoțimea română gr. or. întreagă, punânduse „vrednicia” și „nevrednicia” ei „preotească” sub judecata organelor administrative politice;

dă în mod serbătoresc următoarea

Declarație:

Preoțimea din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței, ca parte întrigoare a preoțimii române gr. or. din Archidiocesa Trâncilvanie, exprimând votul său de încredere și recunoșință sinodului archidiocesan pentru conclusul adus în cauza „ajutoriului împăratesc,” aderează la acel conclus și se declară unanim și solemn, prin subscrierea propriă, că: dacă pașii ce se vor face în urma conclusului sinodal amintit la înaltul regim vor remânea nebăgați în samă de înalt același, și „ajutoriul împăratesc” nu se va împărti și în viitor prebasă și după rescriptul împăratesc dela 1861 prin Arhiepiscopul și Consistoriul nostru, cari singuri cunosc trebuințele și vrednicile preoțimii, ci după esmisul „umilitoriu” al dlui ministru: ea renunță la acel ajutoriu și va condamna pre fiecare preot român gr. or., carele se va demite și căuta pre calea umilitoare propusă de nouă statut al d-lui ministru.

Orașul Bistrița în 18/30 Maiu 1884.

Ioane Buzdug, adm. protop. *Simeon Monda*, preot capelan în B.-Bistrița. *Teodor Vrășmaș*, paroch în B. Prund. *Niculai Rusu*, paroch în Chintelic. *Nicolau Brăciu*, paroch în Galați. *Athanasiu Chifa*, paroch în Cușma. *Grigore Popoviciu*, paroch în Buduș. *Marcu Brăciu*, paroch în Simotelnic. *Ioan Sigmirean*, paroch în Caila. *Ioan Chifa*, paroch în Blașfalău inf. *Petru Popoviciu*, paroch în Blașfalău sup. *Ioan Nascu*, paroch în Bârla. *Iacob Brăciu*, paroch în Galați. *Vasile Bălan*, diacon în Blașf. sup. *Pavel Beșa* preot catedchet în B. Prund. *Iacob Buzdug*, paroch în B. Rus. *Leon Buzdug*, capelan în B. Ioseni. *Vasile Pavel*, paroch în B. Bistrița. *Nicolau Rău*, paroch în B. Mijloceni. *Simeon Flămănd* paroch în B. Suseni.

Aceasta copie consună întru toate cu originalul.

B.-Bistrița în 3 Iunie 1874 st. n.

Simeon Monda,
preot capelan.

Pavel Beșa,
preot-catedchet.

Curierul literar.

Sumariu: Eruditul în studiul unuia și aceluiași subiect. — Victor Cousin și ducesa de Longueville. — Timeo hominem unius libri. — D. Louis Léger și slavismul balcanic. — Bulgarii și teoria Samovarului civilizator.

Nimic mai interesant și mai curios de observat de căt eruditul sau scriitorul, care nu studiază de căt un singur subiect. Cu căt acest subiect și devin mai cunoscut cu atât eruditul descopere întrânsul mai multe frumuseți. Cu timpul și cu neobosită muncă, învățătul ajunge să nu mai vadă lumea decât prin legăturile ce ea are cu știința sau parteau științei de dênsul cultivată. Puțin mai lipsește ca învățătul să nu susțină că omenirea depinde de importanță și starea acelei științe. La trebuință, el nu s-ar sfîrși să demonstreze aceasta afirmație, cu riscul chiar de a ne aduce înainte scena maiestrilor de filosofie, de știință și de danț din „Burghesul Gentilom” a lui Molière. — Care maiestru de danț susținea acum vr'o 50 de ani că dacă Napoleon I ar fi sciat să joace, lumea întreagă ar fi profitat dintr'aceasta? Căci, desigur adăugea cu convicție inflăcăratul sacerdote al Terpsichorei, știind Napoleon să dăruiască, politica și diplomația lui n'ar fi furces în salturi, ci cu cadență, tact și măsură.

Cam tot astfel sunt și învățătii, să dicem istoricii, cari se cercuiesc lumai și numai în studiul unui singur popor, unei singure epoci din istoria unui popor, sau, în fine, în studiul unui singur erou. În acest din urmă cas, istoricul deși iubește eroul, va găsi în firea și viața lui toate perfecțiunile posibile. Fără el, fără eroul în cestiune, cine scie ce s'ar fi ales de națiunea din sinul căreia el a existat. Istorul sufere de se înțemplă să-i spună cine-va că, în cutare sau cutare circumstanță, eroul seu a păcatuit sau că n'a avut toate perfecțiunile posibile.

Victor Cousin studia la finele vieții sale secolul XVII, nu tot, nici pe jumătate, nici în eroii celor mari ai Europei sau a Franției, nici chiar în miniștri său scriitorii timpului, ci numai și numai în damele din înalta nobilime cari luaseră parte la invălmășelile Frondei, — lupta nobililor și parlamentului în contra absolutismului regal, din timpul minorității lui Ludovic XIV. Din acest studiu amă-

nunțit au ieșit minunatele biografii ale duceselor de Chevreuse și Longueville.

Ei bine, în aceasta din urmă, pentru care avea un fel de cult, Cousin grămadise, cu probe ce e dreptul, aproape toate perfecțiunile omenesci: frumuseță incomparabilă, deșteptăciune de mâna Antâi, bogăția, majestate, totul în fine, tot ce constituie idealul ducesei franceze din *le Grand Siècle*. Dragoșteia filosofiei dispăruse din inima lui Cousin în fața portretului ducesei de Longueville. Lesne deci se poate închipui durerea bătrânlui filosof, când un scriitor îi probă că ducesa de Longueville n'ar fi put rivalisa în ceea ce privesc „formele” chiar cu femeia cea mai puțin resărată de natură. Ducesa de Longueville nu „informată” fără forme, fără bogăția sinului! Cousin nu dormi, nu trăi, nu vădu lumina și liniscea sufletului până când nu sfărâmă demonstrația acelaia care citezase să atace perfecțiunea, legile trumosului personificate în ducesa de Longueville.

Tot astfel se înțemplă pretutindeni și în toate cestiunile, în Franța, în Germania și în toate țările. În Germania, bunioară, când un învățăt a aprofundat, să dicem istoria unei universități, cîtitorul poate fi sigur că aceea universitate este singura în care cugetarea germană și-a avut adevăratul seu focar; iar celelalte universități, de nu sunt criticate sau învinovățite, sunt tractate cu un fel de ușirință care seamănă tare mult a dispreț și batjocură.

S'ar crede că e în firea omului, și în casul de față, ori firea scriitorului să fie astfel. Drept acesta cei cari s'au ridicat mai presus de pasiune, sau cei cărora nu le-a fost dat să pătrundă până în adâncul ei o cestiune oare-care, au văzut și scris că nu e bine să te încrezi orbește în omul care nu judecă totul decât dintr'un singur punct de vedere. Louis Blanc nu mi-aduc aminte în ce ocasiune, scria că el se feresce foarte de scriitorii cari nu studiază totdeauna decât una și aceeași cestiune, iar Ieronim dicea, nu cu puțina dreptate: *timeo hominem unius libri*.

*
Ne am adus tot-deauna aminte de preațiunea lui Louis Blanc și de cuvintele învățătului său al creștinismului, ori de căte ori am avut placerea de a ceta scrierile dlui Louis Léger, profesor de limbi slave la scoala limbelor orientale vorbite din Paris.

Fie în „Istoria literaturelor slave” fie în călătoriile sale, fie în eruditile dări de seamă ce face în *la Revue crit que d'Hist et de Littér*, și aiurea despre operile cari apar asupra slavismului, fie în ultima sa lucrare *La save, le Danube, et le Balkan* d. Léger posedă atât de bine subiectul său, încât crede — și se înșeală foarte! — crede, dică, că lumina ce-i dă domnia să numai și numai din punctul de vedere slav, e de ajuns a lămurii adevărată stare a cestiunilor ce trătează.

Cestiunile politice și literare — (în ultimul său volum d. Léger face mai mult politică decât erudiție și literatură) — cestiunile politice și literare ale unei țări se leagă pretutindeni cu cestiunile politice și literare ale celor-lalte țări. Cu cele de al doilea învățăt sau omul de stat reușește a lămurii, a înțelege și legitima pe cele dântăi. Dacă n'ar fi astfel, partea comparativă, adăi cea mai importantă, a tuturor științelor n'ar avea cuvenit de a fi. Si dacă e așa, dacă în Occidente, în literatura nu poți studia, bunioară, pe Dante fără a cunoaște poesia trubadurilor sau pe Corneille fără a fi studiat teatrul spaniol, iar în politică și diplomație, istoria casei de Valois, fără a ști ce erau pe atunci republicele italiane și monarhia spaniolă, — ce trebuie să fie în Orient unde, de când s'au aşezat popoarele și otărit naționalitățile, toate cestiunile sunt atât de unite, și atât de încurate unele întrăltale, încât e radicalmente imposibil să agiți una fără a face să se misce, și de multe ori să se bată și char să se se cutremure, toate celelalte!

De aceea, ori de căte ori vedem un scriitor care studiază numai o cestiune de politică sau de literatură orientală și trage numai dintrânsa concluziuni generale, noi de și admirăm erudiția și eloquencea învățătului, nu uităm a repeși cuvintele pusnicului din Cholcia: *Timeo hominem unius libri*.

*
Când nu are înainte pe eroii studiilor sale pe sărbători, pe bulgari (pe aceștia mai cu seamă în ultimul său volum) pe sloveni și pe rutheni, chiar d. Léger trebue, privind Orientul, să-si dică: ce imprietățire de naționalități! și căt de adânc s'ar înșela cineva când ar susține că cutare drept sau cutare avuță literară apartine numai și numai unuia și aceluiaș popor.

Când însă d. Léger se afundă în studiul elementului slav, atunci se înțemplă ceea ce spuneam mai sus. Învățătul vede lumea orientală prin luneta slavă. Greci, turci, români, etc., etc., numai există

Înălțarea eruditului i-a sters de pe față pământului cu aceeași putere cu care a înălțat în slăvile cerului pe cei din tâi.

Noi nu ne plângem că d. Léger nu ne a făcut și pe noi să simțim placerea panegiricelor și apoloziilor. Dacă am dorit aceasta, nam avea decât să lăsăm d'o parte studiile lui Léger și să luăm pe acele ale d-lui Fligier care, acum vro doi ani, în *Mittheilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien*, romanisă radical minte mai toată peninsula balcanică, ne-am duce în slăvi cu acestea, cum se duc greci de astăzi când membri institutului Franciei le vorbesc la ocasiuni solemnă dicându-le cu emoție: O! nepoți ai lui Pericle!

Nu; noi ne plângem că, purceând astfel, ceteiunea și perde sirul; că autorul se rătăcesc și că, în loc de lumină, Apusul va vadea la Răsărit, multămăta unor astfel de intuisci publicațiuni un intuneric și unui chaos și mai adânc decât cele dinainte.

Las la o parte cele ce dl Léger spune în istoria literaturilor slave în privința extremității originalității a poesiei și legendelor bulgare. Dela nimeni n'au împrumutat! dela nimeni nu s'a inspirat! totul e a lor! pare că esclamă dl Léger. Ceea ce revine la a dice în al doilea înțeles: toate bogățiile vecinilor tot din spinarea literaturilor slave sunt luate. Poate! de să, la rigoare, cum dice poetul:

Rien n'appartient à rien; tout appartient à tous;
și de să nu văd cum și ce fel.

C'est imiter quelqu'un que de planter des choux.

Constatat numai că până și Snoava „lunei în puț” se găsesc la Gand și la Bruges în Belgia intocmai ca și la Sistov și Sofia, și cu greu mi-șăi explică cum puternicii, tanțoșii și bogății negustori flămândi o luară bunioară în secolul XIII sau în al XIV dela Bulgarii dunăreni.

Să dicem însă că așa este, și să trecem la o altă serie de afirmații ce găsim în ultimul volum al dlui Léger. După căte se pare, învețatul aprofundându-și mai adânc ceteiunea a restrâns-o și mai mult. În loc de a-și împărți iubirea între ruteni, sloveni, Serbi și Bulgari, dl Léger a mărginit-o și grămadit-o numai asupra acestora din urmă. Pentru moment sau pentru totdeauna, bulgarii sunt beniaminiii dlui Louis Léger. Ei, bulgarii, sunt meniți a deveni primul popor din peninsula, preste un timp cu atât mai scurt cu cât iubirea dlui Léger va cresce din ce în ce mai mult.

Si cum aceasta? Pentru a ne răspunde, dl Léger zidese o teorie, care justifică tot ce am să până acum în privința autorilor inamorați de unul și același subiect. Prințipiu fundamental al teoriei eruditului slaviant se numește prințipiu *Samovarul civilizator*.

Constantin învingea cu crucea; husiții, cu pelea lui Ziska facută tobă (mijloc slav într'adăvăr original de a onora pe un erou); turci cu steagul verde al lui Mahomet. După dl Léger, bulgarii vor merge din victoriă în victoriă pe terenul civilizației multămăta samovarului, — înțeles propriu, nu figurat, adecă nevoind să dică influența rusă, ci samovarul pur și simplu, cel în care se face ceaiu.

Serbi nu-l au, deci serbi sunt condamnați a merge, supuși și umiliți, pre urmele bulgarilor.

Nu suntem în domenul fantasiei. Scriitorul n'a fost nici doată mai serios ca acum. Teoria samovarului civilizator (piatră filosofală macerată, adeca dospită în ceaiu) e construită de dl Léger cu toată știința logicei d-niei sale și vivificată de imensă iubire ce a jurat slavilor, și în special bulgarilor. Nu învinovățim pe dl Léger că iubesc pe bulgari; de loc; și noi iubim frățesc vecinii de felul serbilor și bulgarilor. Respectăm această imensă iubire a dlui Léger, dar ne permitem și constata consecințele.

In puține cuvinte, uite noua teoriă: samovarul însemnează civilizație în familie, beai ceai, stai de vorbă, te subțiezi, ești bun părinte, bun soț, bun administrator. Familiele alcătuiesc statul; cu alte cuvinte, samovarele particulare înlocuiesc samovarul general care e Bulgaria. Samovarul fiind civilizație, urmează deci că Bulgaria.... A! La Fontaine avea dreptate: *Folles amours font les gens b....!*

Ori cum ar fi, nimic mai regulat de cât silogismul dlui Léger, de i se admite identitatea samovarului cu civilizație. Nimic, de asemenea, mai eloant decât expozitia și argumentarea teoriei sale. Sérbul, grecul, turcul, românul fac zimbră la samovarul bulgarului cântat de dl Léger, și mai-mai că le vine a sacrificia pe altarul progresului mămăligă, pilaful și ciorba cu stafide pentru a se supune la o energetică cură de ceaiu și samovar.

E vorba de hegemonia balcanică! e vorba de civilizație și ori cât de puțin capabile fie, în comparație cu bulgarii dlui Léger, celealte popoare orientale, tot le place și lor, măcar de de parte a se trudi nițel pentru civilizație.

Glumeț și trist lucru! — Glumeț, căci nu este reu, din punctul de vedere al varietății, ca civilizație să mai apară și din ceainic care nu tot mereu din geniu și muncă; dar trist și foarte trist, căci e vorba de popoare tinere în cari pasiunile colcăie cu putere; cari cred tot ce li se spune de cei deștepti ai Apusului; cari pun viață și pretind îndată, cu strigăte și amenințări să-i bea vinul, de care-oameni cu știință d-lui Léger îi asigură că nimic mai ușor decât „a pune viață și a bea vin”, — A! dl Léger poate să se măndrească; opera i-a apărut la timp. Panbulgarismul, care n'are nimic a face cu panslavismul, e în ferbere peste Dunăre. În presă și prin intruniri se agită ceteiunea rumeliotă. Fiind dat, dice-vor în fața Europei oratori și publiciști anexioniști, fiind dat și demonstrat că, numai în cățiva ani, noi am făcut minuni... multămăta ustensilei d-lui Léger, pentru ce oare n'am transportat și în Rumelia samovarul — egida civilizației orientale? Umanitatea, înaltele principii de drept și de lumina vor căștiga, adânc prin această simplă mutare a paladiului bulgar.

Și pe când dl Léger ferică pe Bulgari cu „instrumentul necesar” pentru căștigarea egemoniei balcanice, alți scriitori francezi infierbântă pe greci și fac de dice că d Constantin Cunis la banchetul dat de „Revista lumii latine”: „aduceți ve aminte, domnii mei, că ceteiunea Orientului cere imperios o soluție; sunt milioane și milioane de greci care tind brațele spre patria-mumă, arătând Europei inprescriptibilelor drepturi”.

Ear scriitorii vienesi, alături de amor pe Sérbi, le arată un gentil *Drany nach Süd*, în linie obligă spre Orient, ca să nu se jicească posesiunile Imperiului despre Apus.

Bulgari, greci, sérbi! Ori unii ori cătești trei?

Nască zorbaua, vreau să dic conflictul și suntem siguri că vom vedea pe aceiași scriitori acușând cu indignație barbarele nedomesticite, sălbăticele populațiuni balcanice, cari turbură pacea Europei, pricinuiesc certe între marile puteri, impediații negoțul, vatămă interesele generale, sguduie temeliele fericirii popoarelor, opresc în loc progresul.

Și în toate acestea cine e de vină? Si cum rămâne cu samovarul?

Cu atât mai rău pentru fapte, dicea Fichte când vedea că deducțiunile sale transcendente nu se potrivesc cu realitatea faptelor! — Cu atât mai rău dic învețații publiciști apuseni, cu atât mai rău pentru popoarele orientale, dacă eruditile noastre soluționi — à la samovar! — nu se potrivesc cu starea lucrurilor din peninsula balcanică.

După „Romanul”. Gion.

Varietăți.

* (Concert). În Blas va avea loc un concert Mercuri în 11 Iunie st. n. 1884 în sala hotelului „Național” dat de profesorul de cânt Dl G. Dima, cu binevoitorul concurs al domnului profesor Augustin Unguru și al domnului măestru de capela din Sibiu W. Heller.

Programa:

1. Dima G. a) Međul noptii { Concertantul.
b) Ciobanul
2. Alard D. Fantasie de concert pour violon sur l'opera „Faust” de Ch. Gounod. (D. A. Unguru.)
3. a) Humpel W. Nor de vijelie. { Concertantul.
b) Cavadia G. Unde ești. { Concertantul.
4. Chopin F. Baladă pentru piano [G-moll]. (Dl W. Heller.)
5. Dima G. a) Stelele. { Concertantul.
b) Seguidila. { Concertantul.
6. Unguru A. Potpouri românesc pentru flaută. (Dl. A. Unguru.)
7. a) Holstein F. de Sorioara. { Concertantul.
b) Schuman R. Grenadieri. { Concertantul.

Incepând la 7 1/2 ore seara.

* (Convocare). În urma decisiunii conferenței alegătorilor români a cercului electoral Orăștie, întinută la 12 Aprilie a. c. esci cu toată onoarea invitat, a lăsat parte la o conferință, carea se va ține la 10 Iunie 1884 st. n. la 2 ore după ameađi în Orăștie în otelul „Stefan Széchenyi”.

Programa conferinței:

1. Constituirea conferinței electorale.
2. Raportul celor 2 delegați despre decisiunile conferinței partidului național a tuturor românilor întinută la Sibiu în 1, 2 și 3 Iunie 1884.
3. Desbaterea altor propuneri față de alegerea de deputat, care se va efectua în 13 I. c.

Orăștie la 3 Iunie 1884.

Comitetul electoral.

* (Convocare). Domnii învețători din protopresbiteratul Sighișoarei, ca membri ai reuniunii

districtuale sunt invitați prin aceasta a se prezenta la a II-a ședință a despărțemântului, care se va ține Dumineca la 3/15 Iunie a. c. la 10 oare a. m. în localul scoalei române din Sighișoara.

Obiectele de pertință vor fi:

1. Cultura și folosul stupăritului.
2. O dare de seamă asupra avantajelor celor trei „Abecedare” românesci introduse în scoalele noastre popolare.
3. Foloasele bunei educații, și datorințele părintilor față de crescerea fililor lor.
4. Incassarea tacelor dela membri.
5. Curentii.

Sighișoara în 20 Maiu 1884.

Ioan Muntean,
președinte.

Ioan Berescu,
notariu.

* (Himn). Clericul absolut și alesul de paroh în Someșul-rece Nicolau Stănescu, și-a sărbătorit în 24 Maiu a. c. cununia cu Domnișoara Rosalia Teotelean, fiica reposatului paroh din Someșul rece.

* (Mai). Scoalele elementare române greco-orientale, de băieți și de fetițe, din Sibiu, vor sărbători maialul lor *Luni, a doua di de Rosale* (28 Maiu 9 Iunie) în Dumbrava cetăței. Plecarea la 7 oare dimineață. Fiind timpul nefavoritoriu, sărbarea se amâna pe Dumineca 3/15 Iunie.

* (Mai). Primim din Seliște următoarea invitație: Pompierii voluntari din Seliște ve învita cu distinsă onoare la *Maialul*, ce-l vor aranja pe diua de 28 Maiu (9 Iunie) 1884, în pădurea „Bercul roșu” lângă Săcel.

Incepândul petrecerei va fi la 11 oare a. m. Prețul intrării la locul aranjat de joc va fi 50 cr. de familie; familiile pompierilor vor plăti numai căte 20 cr.

Daruri făcute peste acest preț le va primi Reuniunea cu deosebită recunoștință. Venitul curat trece în fondul pompierilor din Seliște.

De va fi diua de sus ploioasă se va amâna și nereacerea acestui maial printre vestire deosebită pe ura din Duminele viitoare.

Seliște, 22 Maiu (3 Iunie) 1883.

Comitetul aranjatoriu.

* (Mai). În 13/25 Maiu a. c. s'a ținut în Sighișoara maialul românesc aranjat din partea junimei inteligențe române din Sighișoara în dumbrava „Sichenberg”. Fiind timpul foarte favorabil, a participat afară de poporul și inteligența română din Sighișoara un număr însemnat al inteligenței române din jur, ba chiar și din depărtare.

Pre lângă publicul român a mai asistat și participat și un număr considerabil de inteligență germană și magiară din loc, — cari toți priveau cu placere lă tactică armonie și la buna ordine a petrecerii susținută prin înțeleapta conducere a aranjerilor. Petrecerea a fost tare animată și a durat până la 9 oare seara, când apoi cu toții s-au deplasat deplin multămăti și încântați de frumoasa petrecere a maialului.

(Multămăta publică). Subsemnatul comitet își ține de datorință sănătă și plăcutea a și exprime multămăta sa profundă acelor Domni marinimoși, cari au binevoită a ne oferi succursul lor nobil, pentru edificarea scoalei gr. or. rom. din loc, și anume:

Illustritatea Sa Dl Nicolau Popescu archimandrit 5 fl., dnii Dr. Ilarion Pușcariu protosincel 2 fl., Nicanor Fratescu secr. cons. 25 fl., Moise Lazar protopresbiter asesor 2 fl., Constantin Stezar capitan pens. asesor 1 fl., Eugen Brote asesor 1 fl., Anania Trombită asesor 2 fl., Elia Măcelariu consilier pens. 1 fl., Zacharia Boiu protopresbiter asesor 1 fl., Petru Ionaș asesor cons. în Oradea mare 2 fl., Nicolau Mermezian paroch 1 fl., George Forăș invetători 1 fl.

Hondol 2 Iunie 1884.

Comitetul parochial gr. or.

* (Economic). Publicând în numărul 56 al diariului nostru corespondență despre catastrofa elementară în Mateiaș și Racoșul inferior, am reflectat lă instituțile de asigurare contra acestor catastrofe.

După cum ni se scrie cu privire la acest obiect, în numitele comune sămănăturile n'au fost asigurate și astfel bieții oameni au remas fără nici o speranță și ajutoriu.

Se dice că causa neasigurări este săracia. Recunoasem că poporul nostru este sărac, însă atât de sărac tot nu este, ca fiind reflectat la avantajele împreunate cu asigurarea să nu priceapă aceste avantaje.

Precișii, învețătorii și oamenii cu carte de pe la sate și vor căștiga mari merite dacă ar capacita pre poporul nostru în sensul acesta.

(Dela polul nord). Un călătoriu s'a intors acum de curând la Montreal (Canada) după o sedere de sease-spre-dece zile în nordul Aleskei lângă strâmtoarea Bering, unde era funcționar într'o casă ce se ocupă cu comerțul blanilor pe lacul Jonkan. El este cel dintâi american sau Canadian, care a sosit acolo după ce Aleska a fost vândută statelor Unite de către Rusia. Vorbesc foarte bine limba Eschimoșilor precum și mai multe alte dialecte indiane de cari se servă locuitorii din regimile aretice și dă amănunte interesante despre țeară în general.

In luna lui Decembrie temperatura este în termin de mijloc de 63 grade sub zero. Earna ține aproape opt luni. În cele dintâi patru luni de vară, timpul este foarte frumos; singurul inconvenient este flagelul muscelor cari intunecă aerul în timpul șilei, ce în acele părți este de multe luni.

Rațele, găsele, berdele etc. sosesc pela finele lunii lui Aprilie și depun milioane de ouă în insule.

In interiorul țării se mai găsesc asemenea cerbi, urși negri, urși cenusii, urși albi, în rurile cele mai mici se găsesc păstravi, în rurile cele mari se prescuse somni.

Câinii eschimoși, cari sunt dobitoacele întrebuitate a trage la ham, se nutresc în general cu pesci uscați.

(Un elefant hot). Între Siam și Porcelona era odată un elefant hot de drum mare, se aruncă pre trecători, și despăgubă și tot ce fura dela dênsii ducea într'o pesceră, unde erau toate reduse în bună ordine. Un comerciant Cochinchinez fu într-o zi prinși și trăntit jos de acel elefant, care în loc să-i facă rău arăta piciorul zbierând. Călătorul nu și-a pierdut curajul, se uită la picior și smulse un gimp mare. Elefantul începu odată să-l mânge, îl luă cu trompa, îl pușe pe spate, îl duse la pescerea lui, și arăta comoara și pe urma plecă. Nețătorul făcu un raport magistraților din Porcen-

tona și ei îi adjudecară o parte din ce era în pesceră. Restul fu înapoiat celor care și cunoscură avutul.

(Întrebuițarea porumbilor ca postă). În Belgia tinerii mergând la recrutare iau cu sine fiecare câte un porumbel. Tinerii înrolați acăpătă un bilet cu numărul regimentului, la care au fost înrolați și dau drumul porumbeilor — cari se întorc acasă. Astfel părinții astă de vreme scirea dacă fi lor sunt înrolați sau nu. Cei neînrolați elibereză porumbii fără bilet.

(Copilași de cauciuc, cari tipă). America este țara invențiunilor celor mai ciudate. O casă din New-York a inventat o jucărie întrebuită de călătorii cari vor se stă singuri în vagon.

Acesti copilași făcuți de cauciuc, se vând cu preturi diferite, variând între 10, 40, 50 și 52 de franci după cum voiesc să aibă cineva unul care să strige mai tare cu o voce întărită, gemete violente, boala nesuferită etc. etc.

Aceste strigăte particulare îndată ce se apasă pe pântecele acestor falsi copilași, i-i asigură călătorului egoist și inamic de ori ce tovăreșie, singurătatea și liniscea în vagonul seu.

(O mistificare). În Aprilie s'a deschis expozitia universală dela Turin, la care iau parte se înțelege o mulțime de esposanți italieni și străini. În săptămâna trecută vre o 30—40 dintre acestia au căpătat invitații la masa Curții Regale și a două din un sir lung de birje se opreau în fața palatului regal, din care eșau esposanții în frac, clac și lac, unul mai grozav decât altul. Carele fu însă mirarea când astăză că biletele de invitat erau toate falsificate de vre un individ, ce a dorit să-i facă pe toți caraghiosi. Rușinați și cu dorul răsunării în inimă se depărtă toți să-si ia masa regească pe la casele, sau otelurile lor.

Conspectul operațiunilor Institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiu în luna Mai 1884.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu din 30 Aprilie a. c.	38,710.37
Depunerii	101,900.42
Cambii rescumpărate	246,337.03
Imprumuturi hipotecare și alte imprumuturi	50,899.64
Interese și provisii	14,015.25
Fondul de pensiuni	44.75
Monetă	87,664.29
Efecte	11,474.87
Conturi curente	54,836.91
Diverse	1,214.71
	<u>fl. 607,098.24</u>

Exitate.	fl. cr.
Depunerii	131,555.61
Cambii escumptate	257,021.23
Imprumuturi hipotecare și alte imprumuturi	50,638.—
Interese pentru depuneri	1,405.89
Competențe de stat	1,391.56
Salaria și spese	2,618.35
Monetă	59,818.65
Conturi curente	66,282.38
Diverse	1,182.47
Saldo în numerariu cu 31 Maiu 1884	35,184.10
	<u>fl. 607,098.24</u>

Sibiu în 31 Maiu 1884.

Visarion Roman,

Iosif Lissai,

comptabil

(Mijloc de cură.) Tuturor căji sufer de epilepsie, convulsiuni și de nervi le putem recomanda un metod renomit în lumea întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinice, așa din minutul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fiecare bolnav să se adreseze cu deplină încredere la susnumitul și multi și vor dobândi sănătatea, deși au despartea de a o mai reavă. În casa dlui profesor toți cei ce suferă de nervi vor astăză linistită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din ivor sigur, prejurile capitalei universale Paris sunt relativ foarte eficiente. Tractament și prin corespondență, dacă se va trimite istoricul detaliat al boalei. Trebuie să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai după ce se vor vedea rezultatele curei.

Nr. 2304 B. [744] 1—3.

Concurs.

Cu încrevițarea înaltului ministrului reg. ung. de justiție dto 10 Maiu a. c. Nr. 16,930 instituindu-se și sistematizându-se un post de spiritual la institutul corectiunal din Aiud (N. Enyed) pentru deținuții de religiunea gr. or. a căror număr se urcă de prezent la cifra de 159, pe lângă un salarit anual de 700 fl. și 120 fl. bani de quartir cu total așadară 820 fl., prin aceasta se publică concurs pentru acest post cu termin de 30 zile dela datul primei publicări în șiarul nostru „Telegraful Român.“

Datorințele impreunate cu oficiul preotului greco-oriental la susnumitul institut se cuprind în următoarele:

Duminica și în sărbători înainte de ameași serviciul divin și cuvântare după ameași instrucție morală sau altă disertație folosită.

Două ore pe săptămână catechizări, 10—14 ore scoală și în fine 5—10 ore pe săptămână instrucție morală.

Dela concurenți se recer următoarele condiții, cari sunt a se documenta prin atestate autentice asternute în toată regula în original și anume:

1. Că sunt preoți români de religiunea greco-orientală.

2. Că cunosc cu desevârsire pe lângă limba română și limba maghiară.

Preoții călugări, celibati sau vîdui fără familie după etate mai tineri vor avea preferință.

Preoții sau candidații de preoție, cari vor reflecta la acest post vor avea în terminul prefat a-și așterne concursele lor instruite în regulă cu documentele de lipse la consistoriul arhidiocesan.

Din ședința consistoriului arhidiocesan gr. or. ținută în Sibiu la 15 Maiu 1884.

Nicolau Popea m. p.
archimandrit și vicarul archiepiscopesc.

Infallibil.

Retrimitem banii primiți tuturor acestora, cari nu va avea efect.

„Roborantium“

(mijloc de a cresce barba).

El lucră cu același efect la căpătina goală (pleșugie) la cădere părului, formarea petelor și la încărunțire.

După întrebuitare mai deasă garantăm succesul. Expediția în sticle originale cu fl. 1.50, la sticle de probă fl. 1 prin J. Grolich în Brunn.

„Roborantium“ s'a folosit cu succesul cel mai strălucit la slabiciunea memoriei și la durere de cap.

Deposit principal în Transilvania: pentru Sibiu: numai la băcănia C. Bugarsky. București: Rud. Schmettau, farmacist de curte. Budapesta: Neruda Nándor, Hatvanergasse 10. Caransebeș: M. Vlad, farmacist. Lugos: L. Vértes, farmacist. Timișoara: Stefan Tăreza, farmacist. Vergești: Sebastian Strach, farmacist.

Tot acolo se află:

„Eau de Hébé“ alifie orientale și din care se nasce fragedie, forme frumoase și albe la trup, depărtarea petelor de piele și de vîrsat. — Prețul 85 cr. [748] 8.

„Bonquet du Serail de Grolich.“ parfum de basmă pentru damele elegante. Dintre toate parfumurile cel mai bun. Pentru forma cea de tot frumoasă se poate întrebuită și ca prezente. Prețul fl. 1.50.

Nu este înșelătorie.

Neîncungiurat de lipsă la economia de vite.

Pravuri de Transilvania pentru cai și vite cornute.

Pregătite din cele mai aprobate mijloace de casă, corespunzătoare relațiunilor noastre economice și pusejunei țării noastre, cari atât ca mijloc de cură, cât și ca mijloc preservativ nu ar trebui să lipsească la nici un econom adevărat.

Pentru cai.

Contra ciumei, şoreciilor și altor boale periculoase, precum: catarhoea și organelor de respirație, catarhoea de stomach, nemistuire, colică, tusă, marasma (Abmagerung) preste tot, contra celor mai decidătoare boale; mai departe servesc pravurile acestea la cal spre crescerea frumoasă și susțin sănătos și infocat.

Pentru vite cornute.

Contra deosebitelor aprinderi și alte boale, precum: flatulentia și colică, mai departe la vaci, dacă dau lapte puțin și slab, contra marasmai (Abmagerung) contra apetitului perdut și cu deosebire la vitele de ingrăsat.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru oi.

Un obiect neapărat de lipsă în economia raională de oi, preparat din cele mai aprobate și practice mijloace de casă, cel mai bun mijloc de cură și preservativ contra boalelor epidemice, cari domnesc mai adeseori, precum: Genuri vermele de plămănu (Lungenwurm), călbăza, clorozea (Anaemie Bleichsucht), tusă, diarhoea, bubat (vîrsat) mai departe restituie apetitul perdut și vindecă toate boalele de stomach și a organelor din lăuntru și a mătăsii.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvania pentru rîmători.

Cel mai aprobat mijloc de cură pentru rîmători. Curează diarhoea, colica, branca, precum și feluri aprinderi. — E de mare folos și pentru rîmătorii de îngrăsat, fiind că face apetit și tot odată și îngrăsat.

1 pac. à 1/4 Kilo 30 cr. v. a.

1 pac. à 1/2 Kilo 60 cr. v. a.

Depositul principal de expediuție la Albert Wachsmann,

apotecar în Borgo-Brund. (Transilvania).

Mai departe în deposit: în Sibiu, Cluj și Sighișoara la J. B. Misselbacher sen., în Brașov la J. L. & A. Hessheimer, în Bistrița la A. Kollmann.